

Möte i användarrådet för ekonomisk statistik 16 september 2025

Närvarande:

Lena Sellgren, Business Sweden, ordförande
Torbjörn Isaksson, Nordea
Liv Hakimi Fard, Riksbanken
Erik Spector, Teknikföretagen
Magnus Åhl, Konjunkturinstitutet
Pär Hansson, Tillväxtanalys
Henrik Siverbo, Finansdepartementet
Anders Bergvall, Handelsbanken
Ann-Sofie Öberg, Ekonomistyrningsverket
Lalaina Hirvonen, Riksdagens utredningstjänst
Pernilla Johansson, Swedbank
Mattias Bruér, Riksgälden

Från SCB:

Per Andreasson, ESA/NUP/LEDN
Mattias Björling, ESA/BFN/LEDN
Marcus Lundgren, sekreterare, ESA/NUP/NS
Hannah Morin, ESA/NUP/KP
Mattias Kain Wyatt, ESA/BFN/PRR
Torsten Holzer, ESA/NUP/INF
Daniel Lennartsson, ESA/BFN/OE
Lana Omanovic, ESA/MS/USB

Frånvarande:

Andrea Femrell, Näringslivets regelnämnd
Henrik Larsson, Finansinspektionen

1 Mötet öppnas

Mötet öppnades.

2 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

3 Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter på föregående mötesanteckningar.

4 Information från SCB och rådets medlemmar

Torbjörn Isaksson (Nordea) nämnde att de har publicerat en konjunkturrapport nyligen. En regional rapport kommer nästa vecka.

Liv Hakimi Fard (Riksbanken) tipsar om en ny ekonomisk kommentar som går att hitta på Riksbankens hemsida, där ökad import från Kina bedöms få liten effekt på inflationen på kort sikt. En ny runda av Riksbankens företagsundersökning är på gång. Bland annat kommer man fortsätta ställa frågor om tullar. Rapporten publiceras den 28 oktober. Det pågår också ett tekniskt arbete med att flytta över undersökningen till dataplattformen, vilket ger nya möjligheter till textanalys.

Erik Spector (Teknikföretagen) berättade att det är mycket fokus på budgeten. Arbeta med ny prognos drar snart i gång och ska publiceras 21 oktober. Konjunkturbarometern för teknikindustrin publicerades förra veckan. Den har hittills endast publicerats i PDF-format men ska framöver göras mer lättillgänglig.

Magnus Åhl (Konjunkturinstitutet) informerade om att det pågår prognosarbete och resultatet släpps på onsdag. En nyckelfråga är hur mycket av det som kommer hushållen till godo som kommer att användas till konsumtion.

Konjunkturinstitutet kommer att upphöra med publiceringen av utfallsstatistik på webbplatsen då ansvaret för denna typ av statistik ligger på SCB. Det sker en dialog med SCB om när KI ska sluta och SCB kan ta över publiceringen.

Pär Hansson (Tillväxtanalys) nämnde att de har ett större uppdrag att titta på det statliga finansieringssystemet till företag. Det har gjorts två redovisningar hittills, en i januari och en i juni. I ett annat uppdrag tittar man på hur man kan dela data mellan myndigheter. SCB, Tillväxtverket, Vinnova och DIGG är med i det arbetet.

Henrik Siverbo (Finansdepartementet) nämnde att budgetpropositionen överlämnas till Riksdagen på måndag. Det pågår anpassning av inflationssystemet till COICOP 2018.

Anders Bergvall (Handelsbanken) berättade att de presenterade en konjunkturprognos förra veckan. Den här prognosen innehöll ett tema om offentliga finanser. Det kommer att vara fokus på budgeten den kommande veckan. En fastighetsrapport kommer i slutet av oktober.

Ann-Sofie Öberg (Ekonomistyrningsverket) berättade att de släppte en prognos förra veckan och en ny prognos kommer efter budgeten. I våras släpptes en rapport från ett regeringsuppdrag om statliga hyresavtal som går att finna på hemsidan.

Lalaina Hirvonen (Riksdagens utredningstjänst) informerade om att budgetberäkningar pågår. Deadline är 22 september när budgeten presenteras. Efter det ska det göras en fördelningsanalys. Det är många frågor om moms, infrastruktur, el och miljö.

Pernilla Johansson (Swedbank) berättade att det är mycket om ekonomisk politik nu i och med att det under nästa vecka kommer både nytt besked från Riksbanken och ny budget. Man har tittat på reformutrymmet i budgetarna de senaste 20 åren. Går det att hitta data från äldre budgetar i någon databas? Kortstatistiken från Swedbank Pay publiceras inte längre i någon rapport, men statistiken uppdateras fortfarande i Macrobond.

Mattias Bruér (Riksgälden) nämnde att de ska påbörja nästa prognosomgång efter att budgeten är klar. De har jobbat med en ny prognosmodell som heter Riko.

Lena Sellgren (Business Sweden) berättade att de fokuserar mer på det globala i sitt prognosarbete. De har tittat på investeringar i Europa och kommer ha med en fördjupning i sina globala ekonomiska utsikter som publiceras den 24 september. Det görs också exportprognoser på regioner. I juli publicerades Business Swedens årliga direktinvesteringsrapport för 2024. Statistiken om utländska direktinvesteringar innehåller finansiella flöden. I rapporten kompletteras statistiken med utländska planerade projekt från andra källor.

Per Andreasson & Mattias Björling (SCB) informerade om att den europeiska ramlagstiftningen öppnas för revidering. Den nya versionen lär träda i kraft efter 2028. Det kommer att göras anpassningar till nya behov och annat. EU trycker på vikten att konsultera med medlemsländerna. SCB räknar med att få lämna input kring justeringar i diverse tekniska grupper under 2025 och våren 2026. Frågor kan eventuellt komma att lyftas i användarrådet. Det är bland annat fokus på omställning till nya datakällor. Många av de frågor som är aktuella är saker som Sverige har drivit.

Det kommer mycket statistik under augusti och september. I slutet av månaden ska EDP publiceras. Input-/output-tabeller ska snart vara klara. Dokumentationen av BNI ska också snart vara klar. Det är ett viktigt och omfattande arbete. Dokumentationen används för att bedöma kvaliteten i statistiken.

Nya versioner av SNI och SPIN är på gång. Det är inte helt klart när det kommer att införas i NR. Det har tidigare varit sagt 2029, men vissa länder börjar flagga för att det inte hinns med och att implementeringen därför bör flyttas till 2030. SPIN är den svenska produktindelningen som följer den internationella nomenklaturen CPA. Eurostat har inte godkänt den svenska versionen SPIN och föreslår istället att vi ska gå över till att använda CPA. Ett förslag på branscher och produktgrupper enligt de nya versionerna av SNI och CPA som kommer att användas i NR tas fram i september.

SCB tittar på hur användandet ser ut av statistiken om "Finansiärer och utförare inom vård, skola och omsorg" (FINUT).

En remiss om sänkt livsmedelsmoms ska besvaras senast 3 oktober. Konsumentverket har fått i uppdrag att följa och analysera prisutvecklingen på livsmedel och ska samverka med SCB, Konkurrensverket och Konjunkturinstitutet i det här arbetet.

5 Omläggningen till COICOP 2018 för KPI

För information (Hannah Morin)

Dagens cirka 360 produktgrupper (PG) ersätts av cirka 400 elementärproduktgrupper (EPG). COICOP bestäms av FN, men EPG-nivån styr vi själva över. Redovisningen kommer att ske på samtliga COICOP-nivåer. COICOP 01 och 04.2 publiceras även på EPG-nivån. Det kommer också att redovisas på nya specialaggregat.

En annan förändring är hur avrundningar hanteras. Vägningstalen på avdelningsnivå ("huvudgrupper") beräknas och publiceras med två decimaler istället för som heltal. Förändringstal kommer att ha en decimal. Avrundningsprincipen vid beräkningen ändras också.

Det kommer att göras en översyn av alla uppdrag, dvs. serier som inte publiceras på hemsidan.

Alla tabeller är inte publicerade ännu. Det har varit fokus på tillbakaräknade serier. Preliminära värden för 1980–2024 är publicerade i SSD redan nu (slutlig version kommer i februari 2026). Det är svårt att möta behoven från både expertanvändare och övriga användare i samma tabell. Vi har därför valt att lägga detaljerade tabeller separat.

Det kommer att göras basårsbyten för KPI från 1980 till 2020 och för KPIF från 1987 till 2020. KPI med basår 1980 kommer dock att fortsätta publiceras på totalnivå fram till och med år 2030 för att underlätta övergången för användarna.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Måttet med konstant skatt kommer att vara aktuellt framöver. Kommer det att finnas kvar?

SCB: Ja det kommer att finnas kvar.

Det är bra att detta läggs ut tidigt på hemsidan. Går alla länkar och produktsummer att summera upp till KPIF?

SCB: Det ska gå att summera upp. Det enda som eventuellt kan ge en differens är avrundningar, då SCB räknar med oavrundade siffror.

6 Diskrepanser mellan BNP-indikatorn och det ordinarie utfallet

För information (Mattias Kain Wyatt)

BNP-indikatorn har publicerats från kvartal 1 2020 och togs fram för EU:s T+30 dagars flash. Den ersatte den tidigare så kallade Kv2-snabben. Månadsindikatorn togs fram under pandemin och har blivit kvar. Kvartalsindikatorn kommer troligtvis bli EU-krav i framtiden, men det finns ingen reglering för månadsindikatorn.

Till förra användarrådsmötet inkom det en fråga om tillförlitligheten i BNP-indikatorn och vad som var förklaringen bakom diskrepanserna mellan indikatorn och det ordinarie utfallet.

Tester gjorda på Konjunkturinstitutet visar på viss bias under vissa perioder, där framförallt 2024 konsekvent underskattades i indikatorn. På SCB har man tittat på orsakerna till diskrepanserna. Det finns ingen lösning för det, även om det går att förklara utfallet.

BNP beräknas både från användnings- och produktionssidan. De källor som är tillgängliga vid beräkningen av indikatorn hänger bättre ihop med produktionssidan. Diskrepanserna hänger alltså ihop med skillnaderna mellan volymutvecklingen beräknad från produktions- respektive användningssidan. Att användning och produktion skiljer sig åt är inget unikt för indikatorn.

Många källor är samma vid beräkningen av indikatorn och den ordinarie beräkningen. I vissa fall är det dock preliminära uppgifter som är tillgängliga till indikatorn. I andra fall har man olika källor, som t.ex. för offentlig konsumtion. Störst är problemet för utrikeshandeln med tjänster, där handelsnettot kan ha större skillnader mellan indikatorn och den ordinarie beräkningen.

SCB har valt att inte publicera för mycket detaljer i indikatorn eftersom den är mer osäker.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

BNP-indikatorn är en bra och viktig indikator. Grundfrågan är varför den fortfarande klassas som experimentell. Om den slutar klassas som experimentell skulle det vara intressant att få mer information om delarna, som t.ex. bidrag till BNP. En annan åsikt var att man ska vara försiktig med att publicera fler detaljer som en försörjningsbalans eftersom resultatet kan vara skakigt.

Det är bra att det togs fram ny statistik i samband med pandemin. Om det är ont om resurser bör man i första hand prioritera kvaliteten i de ordinarie beräkningarna. Annars är det bra med preliminära beräkningar. Man kan vara mer försiktig med hur resultatet från indikatorn kommuniceras eftersom den är preliminär och klassad som experimentell statistik, speciellt för månadsberäkningen.

SCB: Resurserna prioriteras redan och det är de ordinarie beräkningarna som prioriteras.

Hur mycket skulle ni vinna på att senarelägga publiceringen en vecka?

SCB: Det skulle inte vara så stor vinst att skjuta publiceringen en vecka.

Varför revideras BNP-indikatorn? Skulle det gå att publicera en reviderad och oreviderad serie separat?

SCB: En oreviderad serie utan säsongrensning publiceras i en excelfil.

7 Veckoindikator HUKO

För information (Torsten Holzer & Daniel Lennartsson)

Veckoindikator HUKO började som ett EU-projekt som pågick januari 2024 till juni 2025 där man tittade på möjligheten att producera snabbare statistik med hjälp av transaktionsdata från betalningsinstitut. SCB beslutade att producera den nya statistiken under hösten 2025. Fördelarna är att det är få uppgiftslämnare, låg produktionskostnad samt att statistiken är snabb och frekvent. Nackdelarna är täckningen, tillförlitligheten och beroendet av elektroniska betalningar.

Data till årsberäkningarna samlas in från 10 uppgiftslämnare. För närvarande får vi data från sju av dem till veckoberäkningarna, men vi arbetar med att utöka detta.

Information om bransch fås genom länkning mellan "merchant category code" och SNI. Skattningar tas fram från två håll. Det är medelvärde mellan de två skattningarna som publiceras.

- Kortinlösare + PSP + "Faktura"
- Kortutgivare + PSP + "Faktura"

Fakturabetalningarna skattas med olika metoder: Boende (modellbaserad), energi (data över dygnstemperaturer), bilar (dagsdata över registrerade bilar), telekommunikationstjänster (prognosmodell).

Årliga konsumtionsvikter och månadsvisa prisindex hämtas från månads-HUKO. För de två sista månaderna görs en framskrivning. Samma prisindex används för alla dagar i månaden. Kedjeindexet är dagslänkat och säsongrensats på vecka.

Veckointikatorn och NR följer varandra väl, med en korrelation på 0,90. Det finns en större diskrepans under 2022 som vi ska titta vidare på.

Som användare bör man tänka på att statistiken är under uppbyggnad och kommer att förbättras successivt. All feedback är välkommen. Statistiken är beroende av elektroniska transaktioner. Förändras kundbeteendet påverkar det direkt statistiken. Priser prognostiseras för de sista veckorna (cirka 4–5), vilket påverkar fasta priser.

Säsongrensning sker med tre olika metoder inom SCB:

- NR – kvartals/års-HUKO – Ingen justering för påsk
- Månads-HUKO – Justering för påsk
- Vecko-HUKO – Målet är att jämma ut mellan veckor och förhoppningen är att vilken vecka som helst i serien ska kunna jämföras. Löneutbetalning är väldigt viktig

Det är alltid bäst att titta på både löpande, fasta och säsongrensade värden. Prognoser görs även för vissa värdeuppgifter.

Statistiken kommer att publiceras varannan vecka under hösten 2025. För närvarande ligger den under Nationalräkenskaper på SCB:s webbplats men kommer senare att flyttas till den nya produktsidan Hushållens konsumtion. En uppföljning av arbetet kommer ske i slutet av oktober 2025. Ett fortsättningsprojekt har startat där utvecklingen av veckostatistiken fortsätter (IT, Metod och insamling etc.). Det kommer också att utredas om det går att få en finare detaljeringsnivå på bransch och om transaktionsdata kan ersätta nuvarande månads-HUKO. SCB har som mål att kunna informera före 2026 om hur produktionen är tänkt att fungera framåt för vecko- och månads-HUKO.

I insamlingen av transaktionsdata ingår data över konsumtionen i kronor samt antalet transaktioner. Konsumtion per transaktion kan därför beräknas för 63 branscher. Sammanvägning av branscher via konsumtionsvikter ger viktad konsumtion per transaktion. Regressioner med laggade värden och priser visar på hög korrelation. Det kommer troligtvis att skrivas ett papper om korrelationen mellan konsumtionen per transaktion och priserna.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Vad beror diskrepanserna mellan HUKO och NR på?

SCB: Ofta, men inte alltid, sker betalning och konsumtion samtidigt. Undantagen kan vara en bidragande faktor. Efter 2022 ser det ganska bra ut.

8 Kommersiella fastighetsindikatorer (CREI) ***– Kommande EU-krav och utveckling av ny statistik***

För diskussion (Lana Omanovic)

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) rekommenderade Eurostat att ta fram ett lagförslag för utveckling, framställning och tillgängliggörande av en databas över harmoniserade kommersiella fastighetsindikatorer inom EU. Detta skulle bidra till den finansiella stabiliteten inom EU genom att underlätta uppföljning och granskning av risker inom den kommersiella fastighetssektorn. Sverige har en stor kommersiell marknad med hög andel bankfinansiering. Marknaden har en stark koppling till finansiell stabilitet i svensk ekonomi.

En ny statistiklag inom EU för harmoniserad statistik inom kommersiella fastigheter ska implementeras under 2025 och förväntas börja gälla från 1 januari 2028. EU-länderna ska utveckla, framställa och offentliggöra statistik för kommersiella fastigheter inom nybyggnad, fastighetspriser och hyror. Förberedande arbete har pågått inom SCB i ett par år och SCB har deltagit i internationellt samarbete inom Eurostat.

För nybyggnationer ska det presenteras statistik över bygglov (antal bostäder och kvadratmeter) samt byggstart och färdigställda byggnader (kvadratmeter). För hyror ska det tas fram index för alla kommersiella hyreskontrakt (totalt samt per fastighetstyp, för riket samt huvudstad/storstäder). För fastighetspriser ska det tas fram ett fastighetsprisindex (totalt samt per fastighetstyp, för riket samt huvudstad/storstäder) samt statistik över det totala transaktionsvärdet (totalt samt per fastighetstyp).

En viktig fråga är hur man ska hantera försäljning av fastigheter som sker genom bolagstransaktioner. Lantmäteriet skattar att 71 procent av transaktionerna av hyreshus i Sverige genomfördes genom bolagstransaktioner och 29 procent med lagfart. Vid bolagstransaktioner kan det vara flera fastigheter som ingår i försäljningen och informationen som offentliggörs är mer begränsad.

Fram till september 2026 pågår det en pilotstudie om fastighetspriser på SCB i ett EU-finansierat projekt. Projektet ska utreda befintliga källor på SCB och externa källor samt hitta en lämplig metod för beräkning av fastighetsprisindex. I den första delen är det fokus på att hitta jämförbara/homogena kommersiella transaktioner med koppling till beskrivande variabler. Data hämtas från

fastighetsprisregistret som har lagfarsstatistik från Lantmäteriet samt från inköpt data från en fastighetsrådgivare. En utmaning är att klassificera fastigheter med blandad användning. Sett till alla transaktioner så är värdet på transaktionerna från den privata källan tre till fyra gånger så högt som från Lantmäteriets källa, medan antalet transaktioner är färre.

I den andra delen av projektet testas olika modeller för indexberäkning utifrån rekommenderade CREI-metoder för beräkningar. Hedoniska modeller har visat sig vara användbara vid små data-set. Det delas också i internationellt erfarenhetsutbyte inom EU via Eurostat. Från befintlig SCB-data hämtas diverse variabler för att beskriva kvalitet, användning, läge och ekonomiska variabler.

Erfarenheter från projektet hittills visar på relativt stor andel bolagiserade transaktioner på den svenska marknaden. Det är färre transaktioner men i snitt större transaktionsvärde än för lagfarter. Det finns svårigheter att inkludera vissa typer av transaktioner i beräkningen av index som andelsförsäljningar, portföljtransaktioner (heterogena) samt hela bolag. En rekommendation från en konsultation med experter från universitetet i Graz är att skapa två index, ett från befintlig SCB-källa och ett från privat källa för jämförelse.

Utvecklingen av ny statistik på SCB följer EU:s krav på harmoniserade indikatorer. I dagsläget är inga fler undernivåer/uppdelningar av statistiken planerade. I den nya EU-förordningen (CREI) om icke-finansiell statistik över kommersiella fastigheter är det oklart om bolagstransaktionerna ska ingå i variabeln totala transaktionsvärdet. Det kommersiella begreppet omfattar alla typer av användning (dvs. också för användning i egen verksamhet). I indelningen i fastighetskategorier så ingår inte hotell eller samhällsfastigheter.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Bolagstransaktionerna är jätteviktiga att de kommer med. Vi rensar själva bort fastigheter för egen användning. Det skulle vara bra om hotell och samhällsfastigheter ingår i totalen, även om de inte har en egen kategori. SCB: Vissa länder har inte data för hotell och samhällsfastigheter. Det är därför det inte ställs krav på det.

Går det att koppla hyrorna till priset för transaktioner? Det skulle vara intressant att kunna se hyresnivån för olika prisnivåer.

SCB: Vi har väldigt lite data på detta område.

Kommer hyrorna att endast presenteras som ett index? Det skulle vara intressant att kunna se hyra per anställd eller per area.

SCB: Det kommer endast att vara ett index för det här syftet. Om det finns ett starkt intresse får vi kolla vidare på det.

9 Övriga frågor

Veckoindikatorn för HUKO visar annorlunda resultat än månadsindikatorn, som i sin tur visar annorlunda resultat än NR. Kan man på sikt utveckla statistiken så att de ger samma bild? SCB kommer att arbeta vidare med HUKO i ett projekt och kommer att titta på om diskrepanserna kan minskas ytterligare.

10 Summering

Det var bra synpunkter i diskussionen om BNP-indikatorn. Det är viktigt att säkra upp resurser och det är viktigt hur statistiken kommuniceras.

Hur ser intresset ut för uppföljningar av punkter som har tagits upp på mötet? Det är bra att få information om ändringar och ny statistik i ett tidigt skede, men också bra att få information om hur det landade till slut.